

Savjet statističkog sistema

Podgorica, 27. 10. 2023. godine

Za: VLADA CRNE GORE

Karađorđeva bb, 81 000 Podgorica

n/r dr Dritanu Abazoviću, predsjedniku Vlade Crne Gore

PREDMET: Informacije o Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2023

Poštovani predsjedniče Abazoviću,

Sagledavajući sve prethodno učinjeno, a uzimajući u obzir i novonastale informacije u vezi sa najavom odlaganja popisa, kao stručno i savjetodavno tijelo, u interesu isključivo zvanične statistike i statističkog sistema, moramo iznijeti svoja zapažanja u vezi ove najvažnije statističke akcije.

Interesovanje za ovu temu sa naše strane, isključivo iz razloga struke je kontinuirano, na šta nas i mandat obavezuje, te smo se tim povodom i Vama lično više puta obraćali.

Kao što smo više puta do sada istakli, popis stanovništva, domaćinstava i stanova je najsveobuhvatnija i najkompleksnija statistička akcija, a odnosi se na sve građane Crne Gore jer na bazi podataka proizvedenih popisom, donosiće se javne politike, strategije i dugoročni planovi, koji će upravo imati velike implikacije na kvalitet njihovog života. Upravo zbog značaja podataka popisa, odnos prema ovoj akciji trebao je biti mnogo aktivniji i posvećeniji od svih aktera organa vlasti. Odgovornost u realizaciji popisa stanovništva, i pored toga što su pojedinačne obaveze svih učesnika popisa jasno definisane Zakonom o popisu, nisu bile na istom nivou.

I pored opstrukcija i politizacije ovog statističkog istraživanja, Uprava za statistiku postupa profesionalno i u skladu sa svojim nadležnostima i zakonom. Ispunjavajući u roku sve obaveze, odnosno planirane aktivnosti, isključivo u skladu sa Zakonom o popisu i Uredbom Vlade Crne Gore, koja je nadležna da odlučuje o periodu sprovođenja popisa, Uprava za statistiku sprovodi finalne aktivnosti popisa stanovništva od 1. do 15. novembra.

Usled ostrašćenosti političkih kampanja, Uprava za statistiku je intenzivirala javnu kampanju sa ciljem podizanja svijesti o svim aspektima ovog statističkog istraživanja i boljeg razumijevanja prava i odgovornosti svih subjekata o realizaciji projekta. U tom smislu, održala je sastanke sa brojnim ciljnim javnostima: predstavnicima medija, državnim organima, NVO sektorom, ambasadama, međunarodnim organizacijama, istraživačima, predstavnicima akademske i naučne zajednice, predstavnicima nacionalnih vijeća. Većina ciljnih grupa a posebno nacionalni savjeti, ukazali su na rizike sprovođenja popisa koji su izazvani političkim ambijentom i zbnjenošću građana o cilju popisa.

Navedene okolnosti su zahtijevale reakciju Uprave za statistiku koja je uputila zahtjev Upravi policije u vezi sa procjenom bezbjednosti rada popisivača. Dodatno, kao odraz odgovornosti, reagovanje Uprave za statistiku je bilo nužno i usled najavljenog bojkota koji sa sobom nosi i pitanje koje se odnosi na rad popisivača na terenu i neugodne situacije sa kojima se popisivači mogu susresti, što može dovesti do osipanja broja već prijavljenih kandidata za popisivače.

U vezi sa reakcijom međunarodne zajednice poput usvajanja amandmana Evropskog parlamenta sa ukazom na potrebu odlaganja popisa do uklanjanja političkog zastoja, Uprava za statistiku se obratila EUROSTAT-u, Ministarstvu finansija i Vladi Crne Gore. Tim povodom, dobijen je odgovor od Eurostata koji je javno dostupan na sajtu Uprave, ali ne i sa ostalih adresa.

Takođe, upoznali su Ministarstvo finansija sa dopisom iz misije iz Brisela, kojim relevantni generalni direktorati Evropske komisije ukazuju da su prilike u Crnoj Gori van ingerencija Uprave za statistiku i da je u vezi sa tim potrebno djelovanje viših instanci. Usled svih okolnosti razmotrili su i tehničke situacije koje nisu uobičajene u dosadašnjim popisima u Crnoj Gori, iako smo u skladu sa praksom zemalja regiona i predvidjeli moguće scenarije: nedovoljan broj prijavljenih učesnika popisa i osipanje učesnika popisa.

O svim navedenim aktivnostima i potencijalnim rizicima u vezi sa popisom, Uprava za statistiku pojedinačno i Savjet Statističkog sistema su se obraćali Vladi Crne Gore očekujući razumijevanje i povratnu informaciju.

To činimo i ovim putem, očekujući da ćemo ovaj put dobiti odgovor na naše obraćanje.

S poštovanjem,

Predsjednica Savjeta statističkog sistema

Prof. dr Nevena Mijajlović